

Produsul intern brut anual

Precizări metodologice

Produsul intern brut la preț de piață (PIB), principalul agregat macroeconomic al contabilității naționale, reprezintă rezultatul final al activității de producție al unităților producătoare rezidente, în decursul unei perioade, respectiv un an. Produsul intern brut anual la preț de piață, în prețuri curente, se estimează prin cele trei metode, descrise succint în continuare: metoda de producție, metoda cheltuielilor și metoda veniturilor. La estimarea produsului intern brut în prețuri medii ale anului precedent se utilizează doar primele două metode.

Metoda de producție	Metoda cheltuielilor	Metoda veniturilor
$PIBT = VAB + IP - SP,$ unde: VAB = valoarea adăugată brută la preț de bază; IP = impozitele pe produs; SP = subvențiile pe produs	$PIBT = CF + FBC + E - I,$ unde: CF = consumul final efectiv; FBC = formarea brută de capital; E = exportul de bunuri și servicii; I = importul de bunuri și servicii.	$PIBT = RS + IPI - ST + EBE,$ unde: RS = remunerarea salariaților; IPI = impozitele pe producție și importuri; ST = subvențiile totale; EBE = excedentul brut de exploatare.

I. Estimarea PIB în variantă provizorie

La estimarea PIB - varianta provizorie - se utilizează, într-o mare măsură, surse indirecte, metode de estimare și extrapolare – în lipsa unor date primare complete, nedisponibile în momentul calculării PIB în varianta provizorie.

Principalele surse de date utilizate pentru estimarea Produsului intern brut anual, în varianta provizorie, sunt:

- **Surse statistice**

- anchete infra-anuale privind indicii producției industriale, indicii lucrărilor de construcții, indicii volumului cifrei de afaceri din comerț cu amănuntul și servicii pentru populație, indicii parcursului mărfurilor și călătorilor, indicii investițiilor, indicii valorici ai cifrei de afaceri din comerțul cu ridicata și serviciile pentru întreprinderi; indicii prețurilor producției industriale, indicii prețurilor de consum, indicii de cost în construcții; indicii prețurilor serviciilor, indicii valorii unitare din comerțul exterior;
- contul de producție al agriculturii, elaborat pe baza datelor operative provenind de la Ministerul Agriculturii – date provizorii;
- anchete infra-anuale privind câștigurile salariale și efectivul de salariați.

- **Surse administrative**

- execuția provizorie a Bugetului general consolidat.

- **Surse contabile și financiare**

- bilanțurile contabile ale instituțiilor financiare.

- **Alte surse de date**

- balanța de plăți externe – date provizorii.

Estimarea PIB în prețuri curente și constante (prețurile medii ale anului precedent)

1. Metoda de producție

Estimarea producției:

- pentru societățile nefinanciare (întreprinderi), gospodăriile populației și instituțiile non-profit producția se estimează, pe ramuri de activitate (10 ramuri), prin extrapolarea în volum și preț, sau în valoare, a producției din anul precedent, utilizând indicii de volum, de preț și valorici disponibili din sursele de date statistice;
- pentru societățile financiare și administrațiile publice producția se determină, direct, pe baza surselor de date (bilanțuri contabile și execuții bugetare).

Estimarea consumului intermediar:

- pentru societățile nefinanciare (întreprinderi), gospodăriile populației și instituțiile non-profit consumul intermediar se estimează, pe ramuri de activitate (10 ramuri), prin aplicarea ponderii consumului intermediar în producție din anul precedent (pe baza ipotezei constanței coeficienților tehnologici), în lipsa unor informații privind ponderile efective ale anului curent;
- pentru societățile financiare și administrațiile publice consumul intermediar se determină, direct, pe baza surselor de date (bilanțuri contabile și execuții bugetare).

Estimarea Valorii adăugate brute:

Valoarea adăugată brută se calculează ca sold între producție și consum intermediar.

Calcularea impozitelor și subvențiilor pe produs:

Impozitele și subvențiile pe produs se calculează direct, pe baza datelor din bugetul consolidat.

2. Metoda cheltuielilor

Componente principale ale PIB prin metoda cheltuielilor sunt următoarele:

- Cheltuiala pentru consum final
 - Consumul final efectiv al gospodăriilor populației, format din:
 - Cheltuiala pentru consum final al gospodăriilor populației;
 - Cheltuiala pentru consum final al administrațiilor publice;
 - Cheltuiala pentru consumul final al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (IFSLSGP);
 - Consumul final efectiv al administrațiilor publice.
- Formarea brută de capital, formată din:
 - Formarea brută de capital fix;
 - Variația de stoc.
- Exportul net de bunuri și servicii, calculat ca sold dintre:
 - Export de bunuri și servicii;
 - Import de bunuri și servicii.

Estimarea cheltuielii pentru consumul final al gospodăriilor populației și formării brute de capital fix se realizează prin extrapolare în volum și preț, sau în valoare, a valorilor nominale din anul precedent, utilizând indicii de volum, preț și valorici disponibili din sursele de date statistice privind comerțul cu amănuntul, serviciile prestate populației, parcursul călătorilor, investiții, indicii prețurilor de consum, indicii de cost în construcții, indicii prețurilor producției agricole.

Cheltuiala pentru consumul final al administrațiilor publice se determină, direct, pe baza datelor din execuțiile bugetare.

Estimarea cheltuielii pentru consumul final al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației se realizează prin extrapolare, pe baza unor ipoteze de volum și preț.

Exportul și importul de bunuri și servicii se determină direct, pe baza datelor din balanța de plăți.

II. Estimarea PIB în variantă semidefinitivă și definitivă

Principalele surse de date utilizate pentru estimarea Produsului intern brut anual, în varianta semidefinitivă și cea definitivă, sunt:

- **Surse statistice**

- Ancheta structurală în întreprinderi;
- Ancheta bugetelor de familie;
- Ancheta forței de muncă în gospodării (AMIGO);
- Conturile Economice pentru Agricultură;
- Balanța produselor agricole;
- Costul forței de muncă;
- Recensământul populației și locuințelor;
- Anchete specifice realizate de către direcțiile de specialitate din INS privind industria, transporturile, comerțul, construcțiile, serviciile, numărul de salariați, câștigurile salariale, etc.;
- Alte anchete anuale și infra-anuale disponibile privind producția industrială, de construcții, servicii, comerț;
- Indicii prețurilor din economie.

- **Surse administrative**

- Execuția Bugetului general al administrațiilor publice - raportările bugetare, format din: Bugetul administrației publice centrale; Bugetele administrațiilor locale; Bugetul securității sociale, compus din: Fondul de Șomaj, Fondul asigurărilor de sănătate, Fondul de Securitate Socială;
- Declarațiile pe venitul global din activitățile independente, depuse de către întreprinzătorii individuali și asociațiile familiale la Ministerul Finanțelor Publice (MFP).

- **Surse contabile și financiare**

- Situațiile financiare ale societăților financiare;
- Situațiile financiare ale altor agenți economici.

- **Alte surse de date**

- Balanța de plăți.

Estimarea PIB în prețuri curente

1. Metoda de producție

Evaluarea producției și consumului intermediar în prețuri curente se realizează, pe sectoare instituționale și pe ramuri de activitate, în mod direct, pe baza informațiilor din sursele de date disponibile.

Valoarea adăugată brută se estimează ca sold între producție și consum intermediar.

Calcularea impozitelor și subvențiilor pe produs are la bază datele din execuțiile bugetare.

2. Metoda cheltuielilor

Evaluarea fiecărei componente se realizează, în mod direct, pe baza informațiilor din sursele de date disponibile.

3. Metoda veniturilor

PIB prin metoda veniturilor se obține ca sumă a următoarelor elemente: remunerarea salariaților (salarii și indemnizații brute și cotizații sociale în sarcina angajatorului), excedentul brut de exploatare, alte impozite pe producție, impozitele pe produse, din care se scad alte subvenții pe producție și subvențiile pe produse.

Evaluarea remunerării salariaților, a impozitelor și subvențiilor se realizează, în mod direct, pe baza informațiilor din sursele de date disponibile.

Excedentul brut de exploatare este soldul contului de exploatare și reprezintă ceea ce rămâne din valoarea adăugată, nou creată în procesul de producție, după remunerarea salariaților și plata impozitelor pe producție.

Estimarea PIB în prețuri constante (prețurile medii ale anului precedent)

Produsul intern brut în prețuri constante se estimează în cadrul sistemului conturilor naționale românești prin două metode: **metoda de producție** și **metoda cheltuielilor**. Pentru fiecare metodă se folosesc indici independenți ai componentelor iar rezultatele finale sunt supuse reconcilierii.

Produsul intern brut în prețuri constante rezultă din agregarea elementelor sale componente, evaluate în prețuri constante.

Principalele metode pentru estimarea în prețuri constante sunt:

- metoda **deflătării prin preț**; conform căreia valorile în prețuri curente se deflatează cu indici de preț corespunzători, și anume: indici de preț ai producției industriale, indici de cost în construcții, indici de preț ai serviciilor, indicii prețurilor de consum, indicii valorii unitare, indici ai prețurilor „intrărilor”, de exemplu prețul forței de muncă sau un preț mediu al consumurilor intermediare, etc.
- metoda **extrapolării volumului**, conform căreia valorile nominale din anul precedent se extrapolează în volum utilizându-se indicii de volum ai producției, indicatori de volum ai „intrărilor”, de exemplu: numărul salariaților sau modificarea de volum a producției.